

nování státním občanem nebo aby alespoň se jmenováním příslušným orgánem bylo mu státní občanství současně uděleno. Autor naráží také na tu otázku, zda Dr. Pergler vůbec nebyl americkým občanem a zda proto stal se automaticky dne 28. října 1918 československým státním občanem podle § 1. zák. čis. 236/1920 Sb. zák. a n.; otázku tuto autor neřeší, ježto mu schází species facti. Kniha jinak shrnuje názory o tomto případě, který ostatně není ještě skončen, a řeší ku konci také otázku tak zv. vyšší spravedlnosti, kterou v tomto případě zdá se, že doporučuje vzhledem ke spornosti právních názorů. dnk.

E. Čapek: Politická příručka ČSR. — Praha, 1931, Melantrich, ss. 205 in-8. (Výhledy, 10). 25 Kč. — Dosavadní práce Čapkova je neméně známá svými odvážnými závěry, jako velmi bystrými postřehy oka autora který kombinací zjištěných jevů a statistických dat dovede nám postavit leccos v přímém osvětlení, co jinak by zůstalo skryto ve stínu. V této knížce pokouší se Č. shrnouti to, co rozptýleně dosud řekl. Vlastně název politická příručka vyhovuje jen části knížky, kde nám poprvé (dosavadní práce Heidlerova a Chocova jsou totiž zastaralé) podává přehled vývoje, stanoviska i situací našich politických stran. Naproti tomu část první je věnována politice v širším smyslu a autor vykládá v ní na základě statistických dat jakousi občanskou nauku, třeba ovšem chápanou striktním způsobem. Když přejdeme mlčením i jeho názorné výklady pro čtenáře neznalé statistických pravidel (čímž však nemusí býti míněni jen neprávnicki!) je nutno poukázat na vývoje o vývoji jednotlivých tříd a povolání v ČSR. Tak Č. ilustruje přesun od zemědělství k průmyslu, kde však také vývoj v jednotlivých skupinách není stejný (klesl textil, stoupl chemický a strojnický průmysl a p.). Z přesunů obyvatelstva z jednotlivých zemí nejdůležitější je zjištění, že nelze mluvit a vpádu Čechů na Slovensko, neboť proti 90 tis. všech (!) národností v českých zemích usadilo se 140 tis. cizího původu, většinou z krajů připadlých Maďarsku. Nepochybuji, že z toho, kdo nečetl dřívější studie autorovy, zaujmou velmi mocně partie o národnostním a náboženském složení republiky. Obraz, jak jej ve své příručce Č. nyní kreslí, je vskutku názorný a jistě sluší mu přikývnouti, že ještě daleko je doba, kdy budeme moci mluvit o ustálených poměrech. Ale zcela novinkou je kapitola »Slovensko před převratem«, která nejen znovu v soulase s pracemi Dr. Mráze dosvědčuje nevěrohodnost maďarských dat, nýbrž i ukazuje, že dopracovat se věrného vyobrazení předpřevratových poměrů slovenských dá mnoho práce, jestli vůbec bude možno přesně stav tento zjistiti. V Čapkově studii je velmi důležité zejména zjištění, jak postupovala maďarisace (str. 43 a násl.). Obdobná v této kapitole je stať o vystěhovalectví. A tak úhrnem lze říci, že práce Čapkova je jistě velmi zajímavá a zajímá každého, kdo se jen trochu chce zamyslit hlouběji o našich problémech. S tohoto hlediska, třeba nevyčerpává a ani jistě si takového nároku nedělá, je ji možno oceniti spravedlivě jako příručku vskutku velice důležitou. Ča.

Alois Adamus: Sběrka listin k dějinám města Moravské Ostravy. — M. Ostrava, město, 1931, ss. 227 in 4. — Bylo by snad nemístné zmínovati se o tomto vydání v našem časopise, ale jde o prameny k historii průmyslového města a tak v tomto souboru listin, který vydává jako první svazek město, jež si uvědomilo význam historie svého vývoje, lze uvítati pomůcku, která nám dosud chyběla. Vskutku také nás obsah nijak nezklame, ačkoliv je nutno přiznati, že rejstřík není tu vůdcem spolehlivým. Nelze však přiložiti na edici měřítko přísné, protože vydání nevyhovuje nynějšímu stavu vydavatelské techniky (srov. na př. různé způsoby přepisů a p.), ale vzhledem k zásluze, že se nám dostává pomůcky k dějinám hospodářského vývoje, promineme asi tyto poklesky, tím spíše, že snad můžeme doufat, že další práci i metoda vydavatelova selepší. Ča.